

Brezplačno na ogled! ➔

➔ Brezplačno na ogled!

BELOKRANJEC

Izhaja enkrat
na teden.

Glasiło neodvisnih belokranjskih kmetov.

Izhaja enkrat
na teden.

III. letnik.

V Ljubljani, dne 8. sušca 1912.

Štev. 2.

Dremacija snubi Belo Krajino.

Dremacija (poje):

Oj Krajina ti, oj Krajina ti!
Ti si táko, táko Beeela,
kaj bi ti vzeela
mene za moža?
Kaj bi mi dala,
Krajina zala
prekrasni svoj glas?

Bela Krajina (odgovarja):

Noč bi te vzela,
ko se pri meni napiš;
ko mandat moj dobiš,
bom takoj ovdovela.

Amerikanska pa vdova
nečem biti znova.

Ker žalostna je ta možitev:
čim minila je volitev,
čim glasove so mi izvabili,
tako je so name pozabili.

Zato pa:
tebe tujca nem jemala,
sem srce rojaku dala,
ki ostane tu pri meni,
ki bo vedno moj.

Dremacija (vedno bolj razburjen):

»Presrečno jaz ljubim te,
če ne dobim te,
v Kolpo stopim,
se utopim,
tvoj nesrečni kandidat!«

Bela Krajina (ga tolaži):

»Ribe nam pomrejo,
če tebe tam zazrejo,
škoda Kupe, vode čiste,
doslej je še kalili niste.«

In Krajina Bela
košek je vzela,
ker praznih obljub
že košev je kup
od klerikalcev dobila.
In Krajina zala
Dremaciji koš dala:

»Ljubi moj Dremacija,
blizu je Dalmacija.
Tam zakladi zakopani,
ki nam bili so pobrani,
v farovške so kase d'jani,
klerikalci ste jih tje poslali,
da b' Dalmacijo privezali
bi na Šusteršičev voz.
Nam zdaj boben poje,
pušča kmet kmetije svoje.
Vsled farovških bo kas,
na bobnu kmalu vsaka vas.
Klerikalci, nam denar vrnite,
ki ste ga nam izvabili,
ste v tujino ga zabili.
Pojdi te zaklade kopat,
ljubi moj Dremacija,
Vaša vest še bo Dalmacija.

Zato

tebe tujca nem jemala,
bom rojaku vse glasove dala!«

Neodvisni belokranjski **kmetje** bomo
Nvolili dne 14. t. m. za svojega poslanca
moža **iz svoje srede**, in to je

Julij Mazelle
veleposestnik na Krupi.

Izjava.

Klerikalci v svojem volilnem letaku ne morejo očitati našemu kandidatu Mazelletu nič, zato pa zavijajo in govore o »liberalcih«. Izjavljamo zato:

Julij Mazelle, veleposestnik na Krupi

je naš neodvisen kmečki kandidat, kateri je prevzel kandidaturo na soglasno željo kmečkih zaupnikov Belokranjcev na shodih v Semiču, Črnomlju in Metliki dne 14., 15. in 16. februarja t. l.

Njega smo proglasili mi kmetje sami za kandidata.

Kdor torej trdi, da to ni naš kmečki kandidat,

ne govori resnice.

Pribiti pa moramo nasproti, da so osebno nam neznanega klerikalnega kandidata Belokranjecem imenovali neznan nam gospodje — v Ljubljani.

Mazelleta je postavila za kandidata Bela Krajina sama, zato ga bo tudi vsa Bela Krajina volila. On je naš človek.

Kmetje, vsi na delo, da zmagamo, da si začnemo snovati samostojno

Slovensko kmečko stranko.

Volilni odbor belokranjskih kmečkih zaupnikov.

* * *

Napredni člani volilnih komisij!

Klerikalci imenujejo svojega kandidata profesor Dermastija. Kakega profesorja s tem imenom sploh ni. Klerikalni kandidat ni profesor. On je samo učitelj (Fachlehrer). Pač so klerikalci prosili ministrstvo, da bi se smel imenovati profesor, ampak ministrstvo je to prošnjo odklonilo in mu ni dovolilo naslova »profesor«. Zahtevajte torej po komisijah, da se proglase glasovnice z imenom »profesor« Dermastija za neveljavne, ker sploh ni na svetu človeka s takim naslovom.

* * *

Belokranjske železnice

nam niso pridobili klerikalci. Če so oni tako močni,

zakaj so nas pa 40 let pustili nanjo čakati?

Železnico v resnici

gradj država zase,

če bi prišlo do vojne z Italijo, da bo imela dobro zvezo z Dalmacijo

za prevažanje vojakov.

Lampetove deželne blagajne od spredaj.

Klerikalci (gledajo Lampeta, kako razmetava deželni denar, in pojo):

»O jej! o jej! ta lako meče, kad ima pune vreče.

Bog nam živi mal'ga farja, ki ma pune vreče d'narja!

Ne valja vere izgubiti, dok je novea kaj grabiti.«

Lampe (pridiguje):

»Jaz imam srce za kmeta, vse dobite od Lampeta.

Nič pa ni za liberalca, kakor »osli« in pa pal'ca!

* * *

Gorenjcem 2 milijona kron — Beli Krajini 8000 K.

Električna centrala na Gorenjskem, ki jo že delajo, bo veljala do 2.000.000 K. A Bela Krajina ne bo imela od nje nič.

Luči bodo mogli oddati za kakih 300 konjskih sil, 1000 konjskih sil bo neporabljenih, dežela bo imela gori na leto 40—45 tisoč kron izgube.

Nam dajo za vse to borih 8000 K za teleta.

Belokranjci, plačevati bo pa treba za vse te naprave tudi pri nas deželne doklade. Volimo torej svojega rojaka Mazelleta, ki bo povzdignil tudi za nas svoj glas in nam priboril to, kar nam gre.

* * *

Komu se godi dobro na Kranjskem?

V desetih letih se je zmanjšalo število prebivalcev Bele Krajine za 1600 duš, v istem času se je pomnožilo število duhovnov na Kranjskem za 82%.

* * *

Lampetove deželne blagajne od zadaj.

Pamet pa pošten'ga kmeta, je vendar večja kot Lampeta. Hitro brž od zad pogleda, kar od spredaj se kot vreča vidi, nič nič drugo, kakor skleda plitva, torej kratka sreča, ki nam jo Lampe obeča.

Zdaj kmet njemu osle kaže, ker pozna dobrote take baže: »Iz žepa nam doklade pumpa, futra z njimi vsacga lumpa, ki prepričanje proda.

Tak zdaj veter gori veje, ko Lampek denarce seje. Pa bomo že mi kmetje neodvisni ta-le veter obrnili, klerikalcem bomo pokazali, da o sebi sami bomo odloč'vali: svoj'ga si moža volili, svoj denar sami delili.

Zato pa vseh nas geslo je: Kmet naj voli sebe — kmeta, Bog nam živi Mazelleta!«

* * *

Vsak volilec, ki je mož in ne mevža bo oddal dne 14. t. m. svoj glas za

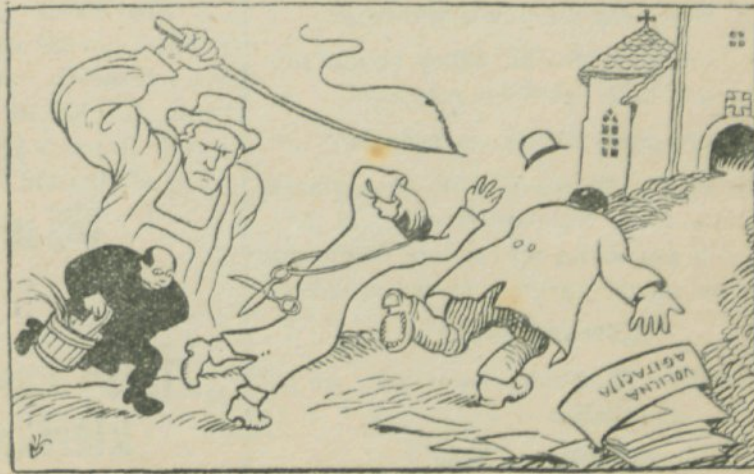
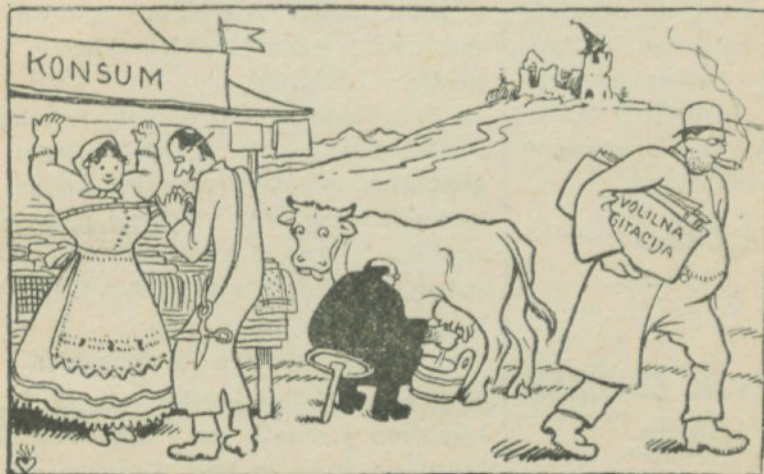
Julija Mazelleta
veleposestnika na Krupi.

Nazaj h Kristusu Kralju!

Je djal Bonaventura,
ljubljski škof nekoč:
»Za sveto vero vidim
edino to pomoč:
duhoven vrne naj,
nazaj se h Kristu kralju
in v cerkvi naj ovčicam
pot kaže v sveti raj!«
Škofova pa beseda,
farovžu preseda,
duhovni so se cerkve
čedalje bolj ogibali.

Ves dolgi teden cerkve
vse zapuščene so,
greš v delavnik tja k maši,
težko vjameš jo!
V nedeljo pa duhoven
na prižnici rohni,
iz ust njegovih božje
besede slišat' ni!
Politiko tam dela
in agitacijo,
za klerikalno stranko
in za Dremacijo.

s konzumov in mlekaren
s štacun duhovščino!
Saj ti ji bero daješ,
ti daješ ji denar,
ubogati te mora,
saj ti si gospodar!
Nazaj! zakličí, h Kristu!
Proč od politike!
V cerkvah naj naših božja
beseda sliši se!
Naj časi se nekdanji
k nam spet povrnejo,

Sam škof — o čudo čudno —
je tudi tak postal,
tako da Kristus kralj je
tam v cerkvi sam ostal.

Duhovni so se jeli
za mleko brigati,
začeli so po kmetih
konzume delati,
začeli ustanavljati
so posojilnice,
najbolj so pa prijeli
se vsi politike.

Može tam blati tiste,
ki pravijo tako:
da treba je iz cerkve
spoditi politiko,
ki hočejo, da božja
beseda se glasi
iz ust duhovnov naših,
če so na prižnici.

* * *
O kmet! Zagrabi metlo,
napođi urno z njo

ko v cerkvi ni prostora
b'lo za politiko,
ko ni sejal sovraštva
duhoven med ljudmi,
pa tudi žel med ljurstvom
je mnogo več časti!
Politiko pri miru
duhoven naj pusti,
zato naj tem bolj vneto
za — blagor duš skrbi!

* * *

Kmetje Belokranjci, postavimo Slovensko Ljudsko Stranko pod kuratelo!

Ker Slovenska Ljudska Stranka, to je klerikalna stranka gospodarji z deželnim denarjem tako:

Do leta 1907 je bila na krmilu narodno - napredna ali takozvana liberalna stranka. Gospodarski deficit dežele je znašal tega leta 14.000 K. Čez tri leta klerikalne vlade t. j. leta 1910 je znašal gospodarski primanjkljaj pa že — 400.000 K.

Kmetje, volilci, ta številka zaleže več kot vse klerikalno hvalisanje, koliko so storili za deželo.

Klerikalci delajo torej vse na puf!
Kdo pa bo ta puf plačal?
Vi, s svojimi davki.

Drugi zgled: Čista imovina dežele je znašala leta 1907. še 2.800.000 K.

Lea 1910. pa samo še 2.300.000 kron, to se pravi, klerikalna Slovenska Ljudska

Stranka je zapravila v treh letih 480.000 kron od deželne imovine, torej skoro pol milijona kron, ali 17,7%, to je, v treh letih so pognali klerikalci skoro petino vse imovine kranjske dežele v zrak.

Kmetje, kako bi imenovali vi posestnika, ki bi zapravil v treh letih petino premoženja? — Zapravljivca. To po vsej pravici! In vidite, tako gospodarji Slovenska Ljudska Stranka v naši deželi, sedaj vam pa vsiljuje za poslanca — tujca. Kaj ni res?

Mi potrebujemo za poslanca svojega človeka, Mazelleta, ki bo lahko strogo nadziral Lampeta pri deželnem odboru. Dermastija je pa Lampetu podložen, ker je deželni uradnik, ne sme se Lampetu po robu postaviti proti temu njegovemu »gospodarstvu«.

Pojdimo še naprej. Kot gospodar naloži preostanke v hranilnico, naloži dežela gotove zneske za razne fonde (za vseučilišče itd.) in ti spadajo v njeno imovino. Ker klerikalci morajo svoje volilce tolažiti, brez ozira na denarne zmožnosti davkoplačevalcev, a tem ne upajo zvišati doklad, jemljejo denar za tekoče potrebe iz teh fondov. Ta imovina je, kot rečeno, padla leta 1910. na 2.300.000 K. Proračun za l. 1912. pa kaže, da bo toliko nepokritih deželnih izdatkov (za katere Vam ne upajo naložiti doklade), da si bo morala vzeti dežela toliko od svoje imovine, da bo dolžna sama sebi na račun teh prihrankov dva milijona kron, to je 1.400.000 kron več kot l. 1909. Z drugimi besedami, klerikalci bodo porabili toliko, da bo znašalo premoženje kranjske dežele koncem leta 1912. samo še en milijon kron.

Dne 14. t. m. bomo zapisali vsi belokranjski kmetje na glasovnice:

Julij Mazelle
veleposestnik na Krupi.

Leta 1913. poteko mandati, bodo splošne volitve po deželi, a tedaj bo tudi dežela naša brez premoženja, do tedaj bo vse zapravljeno, če se bo tako naprej gospodarilo, ker doklad ne upajo zvišati.

Oni namreč samo kriče: Vse to je naredila Slovenska Ljudska Stranka za kmeta; ne povedo pa, da

Slovenska Ljudska Stranka dela to za kmetov denar,

da je zabila za to

že skoro vse deželno premoženje, da bo klerikalni deželni odbor kmalu prital deželo tako daleč, ko gospodar mora nesti ključke na sodnijo.

Kmetje! Ali bomo volili za poslanca kandidata S. L. S., tiste stranke, ki je v treh letih napravila notranjega dolga, porabila na račun deželne imovine in doklad

3,500.000 kron?

Kmetje! Klerikalci so najeli za izboljšanje kmetijstva

14 milijonov kron,

od teh so jih porabili

že $8\frac{1}{4}$ milijona za redne izdatke, tako da imajo od gorenjega posojila samo še $5\frac{3}{4}$ milijona kron; tako, da nazadnje za kmeta ne bo nič ostalo kakor plačevanje dolgov.

Kmetje, vse te izdatke in dolgove bomo morali plačevati mi sami nazaj z dokladami.

Kmetje, ne priporoča nam te stranke vsako leto po prižnicah zastoj škof Jeglič, ki je pod kuratelo.

Klerikalna stranka je ravno tak gospodar, kot škof, faliranci so to, ki hočejo vso kranjsko deželo v red spraviti, pa denar kar razsipljejo.

Kmetje! Postavimo torej Slovensko Ljudsko Stranko pod kuratelo, kot so ljubljanski kanoniki morali postaviti pod kuratelo svojega škofa. Zato volimo vsi svojega rojaka za poslanca, ki bo v Ljubljani nadzoroval to gospodarstvo. Zapišimo torej vsi na glasovnice

Julij Mazelle,
veleposestnik na Krupi.

* * *

Volilci, pazite na glasovnice!

Zapišite na glasovnice ime našega neodvisnega, kmečkega kandidata natančno takole:

Julij Mazelle,
veleposestnik na Krupi.

Klerikalne komisije bodo skušale namreč povsod razveljavljati naše glasovnice, če ne bo ime pisano popolnoma pravilno. L. 1908. so samo v Adlešicah razveljavili 40 naših glasov, ker je bilo napačno pisano: Macerle. Pišite pravilno:

Mazelle.

* * *

„Zlati“ časi kmeta za časa klerikalne vlade.

Leta 1909. so plačali na Kranjskem okraji za svoje ceste 631.092 K. Potem pa pravijo klerikalci, koliko so oni za kmeta storili.

Kmet bo imel to, kar si bo mogel sam plačati.

V logaškem okraju je padlo število živine v dveh letih za 700 glav, to je od 24 tisoč na 17 tisoč.

Tako uspeva pri nas živinoreja, odkar je na krmilu klerikalna Slovenska Ljudska Stranka.

* * *

Volilno gibanje v Beli Krajini.

Volilno gibanje v Beli Krajini je že v polnem teku. Najpred so sklicali klerikalci dva shoda, in sicer v nedeljo 11. februarja. Dopoldne je bil shod v Metliki, popoldne pa v Črnomlju. Klerikalci so prišli iz Ljubljane v tistem upanju, da imajo pred sabo še Belokranjce iz starih, dobrih časov, ki so kar prikimali na to, kar so ljubljanski »gospodje« zankazali. Na teh dveh shodih so pa lahko spoznali, da so se celo njih pristaši že precej navzeli ameriškega duha. Na obeh shodih so namreč klerikalni pristaši tako odločno zahtevali,

da mora biti kandidat domačin iz Bele Krajine, da si svojega Dremastije sploh še pokazati niso upali.

Dne 19. februarja, v ponedeljek, je bil pa sklican shod klerikalnih zaupnikov v Črnomlju. Trajal je dobre pol ure, da so se kmetje jezili, češ, zakaj nas niso sklicali rajše prihodnji dan, na pustni torek, če so naš hoteli za norca imeti. Na tem shodu so izsilili pogumni klerikalni voditelji, ki so lepo v Ljubljani za pečjo ostali, po svojem pisarju »radovoljno« izjavo, da so belokranjski klerikalci zadovoljni z vsem, kar v zadevi volitev sklenejo — gospodje v Ljubljani.

Klerikalci v Beli Krajini so s tem izrazili, da ne marajo misliti s svojimi lastnimi glavami, da nimajo nič lastne volje in moči, proglasili so se za nedoraščeno mladino, o katere zadevah naj odločajo kakor hočejo in znajo, skrbni njih varuhi v Ljubljani. In res,

v četrtek, dne 22. februarja

so že prinesli ljubljanski časopisi, da so v Ljubljani postavili za kandidata Belokranjcem tujca, nekega Dremastijo, ki je preje o Beli Krajini komaj vedel, da je sploh na svetu.

S tem se je začel torej volilni boj, z imenovanjem kandidatov je bila z obeh strani vojska napovedana: Na eni strani ošabna klerikalna »Slovenska Ljudska Stranka«, na drugi pa mi, neodvisni belokranjski kmetje.

* * *

Dela za železnico v Beli Krajini

je prevzela v Beli Krajini klerikalna tvrdba Lončarič. Za njo stoji klerikalna »Ljudska posojilnica«.

Kmetje, čuje se, da hočejo podjetniki sami prevzeti kantine in gostilne v lastno režijo. Klerikalci Vam hočejo odjesti ves zaslužek! Zato ne more biti Vaš poslanec klerikalec, ker vrana vrani oči ne bo izkljuvala.

Naš poslanec mora biti domačin, ki bo proti vladi, proti takemu postopanju odločno nastopil.

Če pravijo klerikalci, da so se za železnico potegovali, so to storili le zato, ker upajo pri nji kaj zaslužiti, zaslužiti to, kar bodo Vam na zaslužku odjedli. Volimo torej domačina Mazelleta!

Kmet naj voli kmeta, profesorji naj pa profesorja!

Zato bomo volili mi belokranjski kmetje dne 14. t. m. vsi kot en mož za poslanca belokranjskega kmeta, in to je

Julij Mazelle,
veleposestnik na Krupi.

